

The best advertising medium to reach 250,000 Slovenians in United States. American in spirit, foreign in language only.

Clevelandska Amerika

Issued three times a week. Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 112.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, SEPT. 26th 1917.

LETO X. — VOL. X

Obresti prihodnjega Liberty Bond znašajo štiri odstotke

Dne 1. oktobra se prične podpisovanje novega vojnega posojila. Vlada naša v Washingtonu zahteva \$3.000.000.000 posojila od svojih državljanov. Cleveland je mesto, kjer je skoro največ domoljubnih državljanov. Pri prvem posojilu za vojno je prišlo na Cleveland \$45.000.000 vojnega posojila, ljudje so podpisali \$67.000.000, ali za \$22.000.000 več kot je bilo treba. 114.000 Clevelandčanov je podpisalo prvo vojno posojilo, pričakuje se, da bo sedaj najmanj 200.000 Clevelandčanov podpisalo posojilo. Pri drugem posojilu se pričakuje, da se zahteva od Clevelanda \$65.000.000. V ponedeljek dope v Cleveland tajnik zvezine zakladnice Mr. William Gibbs McAdoo, ki bo imel v Clevelandu prvi govor radi Liberty posojila. Kampanja za drugo Liberty posojilo bo trajala od 1. okt. do 27. oktobra. Liberty posojilo se bo lahko kupilo v svotah \$50, \$100, \$500 in naprej. Vlada plačuje 4 procente obresti od tega posojila, in (denar se izplača v 30 letih nazaj, če pa hoče kdo denar prej, lahko posojilo prosta banki, borzi ali prijatelju. Obresti prvga Liberty posojila so znašale 3½%, a sedanje obresti pa znašajo 4%. Vsi oni, ki so kupili prvi Liberty bond po 3½% obresti, sedaj lahko zamenjajo svoj denar na 4% obresti. Termin za plačilo je sledeč: Kdor vzame \$50 Liberty bond plača takoj 2% ali 1.00, potem 13. novembra \$9.00, dne 14. dec. plača \$20 in 15. januarja 1918 plača \$20, skupaj \$50. Banke bodo dajele svojim uložnikom posebne ugodnosti za nakup Liberty bondov. 8000 zastopnikov je pripravljenih brezplačno delovati, dokler niso vsi bondi prodani. Vlada pričakuje posebno odne-angleških narodnosti, da se s čim večjo resnostjo udeležijo nakupa bondov. Vsako društvo vsak klub in organizacija bi morala kupiti te bonde. Poleg tega, da so bolj varni kot denar na banki, pa ima vsaka oseba, ki kupi tak bond, zavest, da pomaga svet osvoboditi tiranstva in povzročiti, da se naseli stalni mir po celem svetu za večne čase. Za danes zvečer, t. j. v sredo, 26. sept. je sklicano zborovanje vseh predsednikov vseh društev, časnikarjev in voditeljev naroda v trgovsko zbornico, ob 8 uri zvečer, da se izpolni organizacija za čimvečjo agitacijo bondov. Prosi se, da so vsi udeleženi.

Dr. sv. Antona Paduan-skega v Newburgu priredi v nedeljo, 30. sept. ob 4. popoldne v Mike Plutovi dvorani obhodno vsem onim društvenim fantom, ki odidejo 3. okt. k vojakom. Vstopnina je prosta in občinstvo prošeno za veliko udeležbo.

Lepe poslopje slovenske stavbinske in posojilne družbe je sedaj skoro gotovo in se v kratkem začne s prometom. Namen družbe je dati posojila na hiše in opravljati druge gospodarske posle. V družbi so sami Slovenci. Društveni urad je na 6113 St. Clair ave.

Za tobak ameriškim vojakom so darovali: Po 25c M. Stenikar, M. Luknar, Zgajnar, E. Zakarjšek, A. Ogrinc, po 10c Šipl, Kužnik in Lozar, skupaj \$1.55. Zadnjič izkazano \$26.75, danes \$1.55, skupaj \$28.30.

V Euclidu so začeli z zidanjem nove tovarne, kjer bo zaposlenih, potem ko bo tovarna gotova, 2000 delavcev. Bakreni in železni izdelki se

Vaš dolar je majhen, toda cene jako visoke,

Zakaj so živila draga? Koliko je pomagala zvezina kontrola živil, gibanje da se farmerjem preskrbi mnogo delavcev, vaš vojni vrt, da so se znižale cene živilom ali da se je zvišala zaloga, prokukt živil?

Dokazi, zagovori, ugovori, zakaj je draginja tako različni, kolikor je različnih ljudskih glav. Vsa kolbi družega. Toda vsi skupaj pa vemo samo to, da je draginja, da je treba plačati visoke cene, če hočemo dobiti živila. Sedaj, v jeseni je sicer ta ali druga stvar poceni, toda meso in nekaj živil, ki so neobhodno potrebna za vsakdanjo hrano, je še vedno tako dragih, da jih kupujemo le po malem, le toliko, kolikor v resnici potrebujemo.

Vse kaže, da cene živilom ostanee na visoki stopnji. Mi lahko uživamo kar hočemo, če imamo žepne klovtov široke, da plačujemo. Vsega je dovolj, samo če smo pripravljani plačati.

Kakor v vsakem večjem mestu, tako se je pojavilo tudi v Clevelandu spomladi prizadevanje, da se zniža draginja. Štiri glavne točke so bile, od katerih smo pričakovali pričakovanja. Vsi smo se podali v veseljem na delo, v nadi da pomagamo javnosti in samim sebi znižati draginjo in dobiti za svoje poštene dolarje pošteno in obilno blago.

Četeno gibanj za odpravo draginje je bilo:

1. Reorganizacija tržnice,
2. ustanovitev pet novih tržnic,
3. prizadevanje oblasti, da spravijo dijakne in druge mlade mestne ljudi na farme, da pomagajo farmerjem, ki niso mogli dobiti delavcev, 4. mestni vojni vrtovi. In koliko je vse to znižalo draginjo? Ali je

Paraguay in Uruguay proti Nemčiji

Dve nadaljni južno-ameriški republikli nameravate prekiniti razmere z Nemčijo. V Argentini je nastal generalni štrajk železniških delavcev. Nemci so potrošili milijone. Na evropskem bojišču je mirno.

Paraguay tudi proti Nemčiji?

Ascunson, 25. sept. Eduard Scherer, bivši predsednik paraguayske republike, je danes resigniral kot senator paraguayskega kongresa kot v protest, ker namerava vlada prekiniti diplomatske razmere z Nemčijo. Zloglasni nemški poslanik v Argentini, grof Luxemburg, je posloval tudi v paraguayski republikli. Paraguayska republika bo sledila zgledu Argentine. Če napove Argentina vojno Nemčiji, jo napove tudi Paraguay.

Republika Uruguay.

Montevideo, 25. sept. Uruguayski kongres je bil sklican k posebnemu zasedanju, da se posvetuje o prekinjenju diplomatskih razmer z Nemčijo. Tudi uruguayski kongres se bo ravnal po vzgledu Argentine. Vlada bo pri otvoritvi kongresa naznanila svoje vzroke, zakaj naj se prekine vsako poslovanje z Nemčijo.

Argentina je za prelom.

Buenos Aires, 25. sept. Poslanska zbornica argentinskega kongresa je danes z 53 glasovi proti 18 odobrila, da prekine predsednik Irriroyen vse diplomatske razmere z Nemčijo. Predsednik Irriroyen je bolj miroljubnega značaja, in se ne ve, če bo v resnici prekinil vsako zvezo z Nemčijo. Toda ljudstvo je tako razburjeno, da ga bo najbrž prisililo k temu koraku. Jutri namerava prirediti velikansko demonstracijo pred predsedniško palačo.

Delavski nemiri v Argentini.

Poleg politične zmedenosti v republikli Argentini, pa je prišlo sedaj na vrsto delavsko vprašanje. Po celi republikli je nastal generalni štrajk, in niti en vlak ne vozi v glavno mesto, kjer je le toliko živil, da ljudstvo shaja do sobote. Vlada je poklicala v službo vse vojaštvo, ki bo skrbelo za promet. Vojniki bodo vodili vlake, in vlada namerava proglasiti obredno stanje po celi republikli. Vlada je dobila naznanilo, da so se štrajkarji v Santa Fe posvetovali z ondotnim nemškim konzulom, in da je nemški denar povesod viden pri štrajkarjih. Iz štrajka zna nastati revolucija, če se vladi ne posreči narediti mir.

Siam pošle armado.

London, 25. sept. Siamska vlada je danes razposlala oklic na narod, naj se prostovoljno javijo osebe, ki so voljne iti na francosko fronto. 5000 oseb se je prvi dan oglasilo.

Bombardiranje Londona.

London, 25. sept. Trije oddelki nemških zrakoplovov in Zepelinov so bombardirali mesto London in predmestja. Tri ure je trajalo bombardiranje, tekem katerega je bilo ubitih 15 žensk in otrok in ranjenih nad 70. V Londonu se je smatralo, da so hoteli nemški zrakoplovci bombardirati vojašnico ameriških vojakov, toda ničesar se ni več tovega o tem. Ne poroča se niti, če so zavezniški zrakoplovi v protio-brambi uničili kak nemški zrakoplov.

Nemčija hoče 87 milijonov.

Amsterdam, 25. sept. Cirkular, ki ga izdaje pan-germanska organizacija po vsej Nemčiji naznanja, da bo Nemčija potem, ko je dobila vojno in popolnoma zmagala nad sovražniki, zahtevala od svojih nasprotnikov \$87.500.000.000 vojne odškodnine. Nadalje da bo Nemčija odbrala Belgijo,

del severne Francije, mesto Calais in Boulogne, belgijski Kongo, Kanarske otoke, Tunis, Moroko, Azorske otoke, Madeiro in Gibraltar.

Argentina se pripravlja na vojno.

Buenos Aires, 25. sept. Argentinska vlada je zapovedala, da se organizira argentinsko vojno brodovje nemudoma. Poleg tega se je pričel v Argentini generalni štrajk na enajstih železnicah. Niti en vlak ne prihaja v Buenos Aires, Splošno se smatra, da so nemški agentje povzročili generalni štrajk, da bi tako obrnili pozornost vlade od splošnega položaja. Argentinska vlada se pripravlja poslati dve diviziji vojaštva na evropsko fronto.

Kaj je z rusko revolucijo?

Petrograd, 25. sept. Stališče ruskega ministerskega predsednika Kerenskija je v mevarnosti. Dočim kapitalistične stranke obtožujejo Kerenskija neprevilnosti in neiskrenosti, pa ga napadajo tudi boljševiski ali stranka radikalnih socialistov. Ta stranka očita Kerenskiju, da se je zarotil z generalom Kornilovom, da uniči petrogradski proletarijat in z vojsko zažudi vsako nadaljnjo gibanje končila vojakov in delavcev. Baje se nahaja Kerenski v skrajni zadregi, in Rusiji preti nova notranja revolucija.

Kornilova revolucija.

Radikalni socialisti dolžijo Kerenskija, da je nameraval v družbi s Kornilovim razklicati diktatorstvo nad vsem ruskim narodom, z vojaškimi četami napasti koncil vojakov in delavcev, zatreti delavsko organizacijo in sebe proglasiti za

vladarja, Kornilova pa za vrhovnega poveljnika. Revolucija generala Kornilova baje ni bila nič drugega kot skrivna pomoč Kerenskiju, da se obrzdi na vrhuncu vlade.

Socialistična vlada v Rusiji.

Tekom šestih mesecev, odkar je socialistična vlada na krmilu v Rusiji, je rusko ljudstvo tako zabredlo v mizerijo, kakor se poroča iz Petrograda, da ljudstvo že v resnici ne ve, kaj bi počelo. Od revolucije je bilo pričakovati najlepšega uspeha in napredka, toda danes je v Rusiji življenje veliko gorje kot je bilo pred revolucijo. Ljudi zapirajo v ječe kot prej, preganjajo jih na vseh koncih, in neprestano se vršijo cestni poboji med vojaki, dijaki, delavci in meščani. Živeža ni nikjer, nemški agentje nemoteno pridigajo v korist kajzerja po vseh javnih shodih, vlada ne stori nobenega koraka niti za vojsko niti za civilno prebivalstvo. Ruski list "Riječ" povdarja, da se bližajo Rusiji ravno isti časi, kot so jih imeli Francozje za časa strahovlade komunistov in jakobincev.

Albanci so zmagoviti.

Paris, 25. sept. Glede bojev na balkanski fronti, se poroča iz francoskega vojaškega urada sledeče: "V okolici Doiran in Vardar se nadaljujejo artilerijski boji. Albanske čete so pod vodstvom Essad pash dne 20. sept. naskočili močno utrjen avstrijski tabor v Skum bi dolini ter so porazili Avstrijce popolnoma. 422 neranjenih Avstrijcev je bilo zajetih.

Angleži dobili 3200 ujetnikov.

London, 25. sept. Uradno poročilo angleške vlade se glasi: Nemci nadaljujejo s alovitimi napadi proti postojankam, katere smo jim pred kratkim odvzeli. 16 nemških napadov je bilo včeraj odbitih. Od 20. sept. smo ujeli v Ypres okolici 3200 Nemcev, med njimi 80 častnikov. Od ponedeljka naprej vlada slabo vreme na fronti, kar ovira nadaljne operacije. Nemška artilerija je jako živahna v Ypres sektorju, toda naši topovi ji temeljito odgovarjajo.

Na laškem bojišču.

Rim, 25. sept. V Marmalada okolici smo sprožili včeraj podzemeljsko mino, katero smo dolgo časa pripravljali. Eksplozija te mine nam je pomagala, da smo zasedli dvojce sovražnikovih postojank, katero smo prej napadali 3 mesec. Na Banjska planoti so Avstrijci koncentrirali svoj artilerijski ogenj proti našim novopridobljenim postojankam, nakar je sledil infanterijski napad, ki je bil odbit z velikimi izgubami za Avstrijce. Sicer ni nobenih večjih bojev na fronti.

—Seja (Slov. N. Čitalnice se vrši v četrti, dne 27. sept. ob 8 uri zvečer. Ker je seja velike važnosti za napredek Čitalnice, se pričakuje polnoštevilne udeležbe. Več v naznanilih na tretji strani.

—Detektiv Van Um in člani privatne detektivske organizacije so v torek zvečer artilerijski 27 oseb, ki se niso prijavile vojaški službi. Osem so jih aretirali v neki dvorani na 200 Lakeside ave. devet v neki dvorani na St. Clair ave. in E. 63 St. in 8 v hotelu Salvation Army.

Člani J. W. W. so skušali zanetiti splošno revolucijo.

Enid, Okla., 25. sept. — O groznomna revolucija je bila nazmenjena Zjed. državam od strani Industrial Workers of the World unije in sličnih anarhističnih organizacij. Namen te revolucije je bil požigati manjša mesta, v velikih mestih pa privediti punte, strahovati vlado, postreliti uradnike in policiste ter začeti z grozovladno brez primere v zgodovini Zjed. držav. To je prišlo na dan po izpovedi Will Hooverja, enega izmed puntarjev v državi Oklahoma, ki je bil udeležen pri ogromnih izgrehah, prirejenih v tej državi ob priliki klicanja vojaških novincev v armado.

Will Hoover se je izrazil, da so imeli voditelji I. W. W. načrt, kila organizirajo 2.000.000 moških v puntarsko armado. Napadli bi izdelovalnice orožja, si zagurali puške in strelivo in nad 100.000 funtov dinamita bi imeli na razpolago. Predsednik Wilson in posamezni guvernerji raznih držav bi imeli toliko opravila, za lastno obrambo, da ne bi imeli dovolj časa poslati organizirane vojaške sile proti puntarjem poleg tega pa bi tudi revolucionarji iz Mexikoe utrlili na ameriško ozemlje, in načrt, bi se popolnoma posrečil.

Seattle, Wash., 25. sept. — Tu je bil prijat J. E. Wiggins, vodja puntarjev v državi Oklahoma in tajnik "Delavske razredne unije", ki je priznal, da je uničil mnogo mostov in vodovodov v državi Oklahoma kot v protest vojni. Priznal je

